

A. Επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών στους πολίτες του κόσμου

Ηλικίες

> 10 ετ.

Διάρκεια

~ 2 h

Στόχος

- Να εισάγουμε την ομάδα σε επιπτώσεις που έχουν οι κλιματικές αλλαγές και συγκεκριμένα, στο πώς επηρεάζουν τις ζωές των κατοίκων σε διαφορετικές 'γωνιές' του πλανήτη.
- Να διευκολύνουμε την κατανόηση και την ευαισθητοποίηση στο πώς οι κλιματικές αλλαγές έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα στους φτωχότερους.

Εργαλεία / Υλικά

- Σχετική Παρουσίαση (βλ. αρχείο Power Point)
- Φωτοτυπίες των case studies
- Χαρτιά και χαρτόνια A4, A3, μολύβια και χρώματα

Δραστηριότητα

A. Γίνεται η προβολή της παρουσίασης 'Οι επιπτώσεις των Κλιματικών Αλλαγών' σε όλη την ομάδα. Γίνεται μια γενικότερη συζήτηση στο τι παρουσιάζεται στην προβολή, περιλαμβάνοντας στοιχεία όπως:

- Ποιες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών παρουσιάζονται;
- Σε τι μπορεί να οδηγήσουν;
- Είναι ίδιες στις διαφορετικές χώρες;
- Πως αντιμετώπισαν την κατάσταση οι άνθρωποι στις ιστορίες;
- κ.λπ.

Υπενθυμίστε στην ομάδα ότι φαινόμενα όπως οι πλημμύρες οι ξηρασίες και οι τυφώνες δε συμβαίνουν για πρώτη φορά στην ιστορία του πλανήτη, αλλά πλέον εξαιτίας των κλιματικών αλλαγών εμφανίζονται πιο έντονα και πιο συχνά.

Στην περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί να δει ξανά την προβολή θα πρέπει να επαναληφθεί.

B. Σε μικρές ομάδες, οι μαθητές επιλέγουν μία περίπτωση (ανά ομάδα) για την οποία θα δουλέψουν και θα δημιουργήσουν μία ακολουθία (σειρά) από 4 ως 5 γεγονότα της ιστορίας (storyboard) τα οποία θα 'εικονογραφούν' & ερμηνεύουν την ιστορία.

π.χ. Στην ιστορία της Tara το *storyboard* θα μπορούσε να περιλαμβάνει τα εξής γεγονότα: Καλλιέργεια - Πλημμύρα στον αγρό - Δυσκολίες της οικογένειας - Μετακίνηση του σπιτιού - Ξηρασία.

Γ. Οι ομάδες επιλέγουν λέξεις-κλειδιά που περιγράφουν το κάθε «καρέ»/γεγονός της ιστορίας στην οποία δουλεύουν. Μπορούν, εκτός από τις λέξεις να φτιάξουν και σχετικά σκίτσα τα γεγονότα (χαρτιά A4 ή A3).

Κάθε καρέ θα πρέπει να περιλαμβάνει:

Τίτλο,

Περιγραφή, 1-2 προτάσεις και σκίτσα

Υπότιτλο, μία πρόταση που προετοιμάζει το επόμενο καρέ.

(!) Ενδιαφέρον θα έχει τα καρέ να συμπεριλαμβάνουν (όπου είναι δυνατό) 'speech bubbles' (συννεφάκια με τις σκέψεις) των ηρώων σε κάθε καρέ που θα περιέχουν τις **σκέψεις**, τα **συναισθήματα** των ηρώων σε κάθε 'σεκάνς'.

Το τελευταίο καρέ μπορεί να περιγράφει το **μέλλον** της ιστορίας όπως θα ήθελε η ομάδα να εκτυλίσσεται.

Δ. Κάθε ομάδα παρουσιάζει το storyboard που έφτιαξε στους υπόλοιπους (μέλος ομάδας/καρέ) και περιγράφει τι συνέβη στον πρωταγωνιστή.

Επιπλέον, εξηγεί το τέλος που έδωσε στην ιστορία. (*debrief*)

Ακολουθούν σχόλια, ερωτήσεις και συζήτηση από τις υπόλοιπες ομάδες - Γίνεται η σύγκριση μεταξύ των διαφορετικών ιστοριών αναφορικά με:

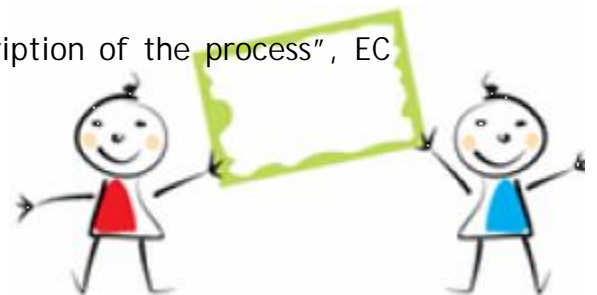
- Ποιο είναι το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ήρωες;
- Με ποιο τρόπο επηρεάζονται οι ζωές τους;
- Με τι τρόπους αντιδρούν;
- ...

Πρόκειται για μια πολυεπίπεδη ως προς τις λειτουργίες της δραστηριότητα καθώς περιλαμβάνει:

- Μελέτη περίπτωσης (*case-study*)
- Ανάλυση της ιστορίας σε διαφορετικούς χρόνους (παρελθόν - παρόν - μέλλον)
- Αξιοποίηση δημιουργικής σκέψης, καταιγισμού ιδεών και κριτικής σκέψης μέσα στις ομάδες
- Χρήση ποικίλων δεξιοτήτων (σκισσογράφηση, γραφή τίτλων, προφορική και σωματική παρουσίαση, κ.λπ.)
- Ενσυναίσθηση (τι σκέφτονται, τι νιώθουν οι ήρωες των ιστοριών, πως αντιδρούν, κ.λπ.)

Βιβλιογραφία

- www.oxfam.org.uk/education/resources/effects
- Denison G. (1995) "Storyboarding: A brief description of the process", EC 304008, ERIC.

Β. Συμπεριφορές & Δράσεις σχετικά με την Ενέργεια

Ηλικίες

> 12 ετών

Διάρκεια

~1 ώρα

Στόχος

Να αναλυθούν και να ιεραρχηθούν οι συμπεριφορές και οι δράσεις -σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο - για τον περιορισμό των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών.

Εργαλεία / Υλικά

Χαρτόνια A3, κάρτες ή post-it, χαρτοπίνακας, μολύβια

Δραστηριότητα

Α. Οι μαθητές χωρίζονται σε μικρές ομάδες. Σε κάθε ομάδα δίνεται ένα σύνολο από εννέα (9) κάρτες (ή εναλλακτικά post-it) που αναγράφουν συγκεκριμένες πράξεις και συμπεριφορές σχετικές με την **εξοικονόμηση ενέργειας** από τους πολίτες.

Β. Οι ομάδες κατηγοριοποιούν τις κάρτες σε:

- Δράσεις που αναφέρονται στον ατομικό τρόπο ζωής π.χ. κατεβάζω το διακόπτη όταν βγαίνω από το δωμάτιο, και
- Δράσεις που εμπεριέχουν τη συνεργασία με άλλους ή ακόμα και την προσπάθεια να πείσω άλλους π.χ. καμπάνια για να πειστεί το τοπικό συμβούλιο να εγκρίνει ποδηλατόδρομους.

Γ. Οι ομάδες αποφασίζουν ποιες δράσεις θεωρούν ως πιο αποτελεσματικές ή έχουν τη μεγαλύτερη επίδραση.

[Γρήγορα θα φανεί ότι ο τρόπος ζωής του κάθε ατόμου και οι προσωπικές μας επιλογές έχουν μεγάλη σημασία. Από την άλλη πλευρά, οι αλλαγές εξαρτώνται σαφώς και από τη συλλογική δράση των ατόμων καθώς και τις αποφάσεις και συνεργασίες των κυβερνήσεων για την αντιμετώπιση του παγκοσμίου προβλήματος της ενεργειακής εξοικονόμησης & των κλιματικών αλλαγών]

Στην ομάδα, οι μαθητές ιεραρχούν τις δράσεις σε ένα 'σχήμα-διαμάντι' ως εξής: Τοποθετούμε στην αρχή (θέση 1) τη κάρτα-δράση που θεωρούμε ως πιο σημαντική - Τοποθετούμε από κάτω τις δύο λίγο πιο (από την 1^η) σημαντικές

δράσεις (θέση 2), από κάτω τις τρεις δράσεις λιγότερο σημαντικές μέχρι που στη θέση 5 γράφουμε τη δράση που θεωρούμε ως λιγότερο σημαντική. Το τελικό μας σχήμα (αφού κολλήσουμε τις κάρτες πάνω στο χαρτόνι) πρέπει να είναι περίπου όπως αυτό που ακολουθεί:

1
2 2
3 3 3
4 4
5

γ) Οι ομάδες παρουσιάζουν στους υπόλοιπους τα 'διαμάντια' τους, δίνοντας εξηγήσεις για τις επιλογές τους. **Ακολουθεί συζήτηση και σχόλια στη σύγκριση των 'διαμαντιών' των ομάδων.**

* Προτείνεται στους εκπαιδευτικούς να εφαρμόσουν μια τέτοια δραστηριότητα αφού έχει προηγηθεί συζήτηση, ενημέρωση ή και δραστηριότητα για την αναγκαιότητα εξοικονόμησης της ενέργειας (εξάντληση φυσικών πόρων, ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος & της ποιότητας ζωής, κ.ά.)

* Η δραστηριότητα συνδέει ουσιαστικά τον τρόπο ζωής με τον ενεργειακό του αντίκτυπο και παράλληλα, βοηθά στην αναγνώριση των δράσεων σε συλλογικό επίπεδο.

* Μέσα από την ιεράρχηση και τη συζήτηση 'φανερώνονται' τα κριτήρια πίσω από την ιεράρχηση και τις επιλογές των μαθητών για το ποιες θεωρούν ως τις πιο σημαντικές δράσεις και μπορούμε να διακρίνουμε τις 'τάσεις' στα κριτήρια που έχουν, τα οποία μπορεί να είναι μεταξύ άλλων:

Αποτελεσματικότητα

Κόστος (προσωπικό/υλικό)

Ρεαλισμός

Εμπόδια/Απαιτήσεις,

κ.λπ.

Παραδείγματα δράσεων είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες. Εναλλακτικά, μπορούν να προκύψουν μέσα από καταιγισμό ιδεών των μαθητών.

Βιβλιογραφία

- Getting started with Global Citizenship: A guide for new teachers, Oxfam, UK.
- Malotidi V. & M. Scoullios (2004) Handbook on methods used in EE/ESD, MIO-ECSDE, Athens.
- Βίκυ Μαλωτίδη «Βιωματικές δραστηριότητες για τα θέματα Μετακινήσεις-Κατανάλωση-Ενεργειακό αποτύπωμα & κλιματικές αλλαγές» στο σεμινάριο Β' Επιπέδου «Κλιματικές αλλαγές & Περιβάλλον», ΚΠΕ Άμφισσας, 27-29 Μαρτίου 2009.

Κλείσιμο των ηλεκτρικών & ηλεκτρονικών συσκευών από το διακόπτη (και όχι στο stand-by)	Προτίμηση αστικών συγκοινωνιών ή ακόμα και περπάτημα & ποδήλατο όσο το δυνατόν συχνότερα.
Σβήσιμο των φώτων όταν δε χρειάζονται	Μείωση-επαναχρησιμοποίηση-ανακύκλωση των απορριμμάτων
Συνεργασία μεταξύ Κυβερνήσεων	Αποφυγή των τροφίμων εκτός εποχής
Συνεργασία μεταξύ των σχετικών κρατικών υπηρεσιών	Εφαρμογή κατάλληλης νομοθεσίας & παροχή κινήτρων από το κράτος για “οικο-αλλαγές”
Παροχή πρόσβασης στην πληροφόρηση και τη δικαιοσύνη	